

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 207/21
V Luxemburgu 23. novembra 2021

Rozsudok vo veci C-564/19
IS (Nezákonnosť uznesenia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania)

Právo Únie bráni tomu, aby vnútroštátny najvyšší súd na základe odvolania v záujme zákonnosti, podaného generálnym prokurátorom, konštatoval nezákonnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania podaného súdom nižšieho stupňa na základe toho, že položené otázky nie sú relevantné a nevyhnutné na vyriešenie sporu vo veci samej

Na základe prednosti práva Únie musí vnútroštátny súd odmietnuť akúkoľvek vnútroštátnu súdnu prax, ktorá zasahuje do jeho možnosti obrátiť sa na Súdny dvor

Samosudca Pesti Központi Kerületi Bíróság (Peštiansky hlavný župný súd, Maďarsko) vedie trestné konanie proti švédskemu štátnemu príslušníkovi. Na prvom výsluchu pred vyšetrovacím orgánom bol obvinený, ktorý nepozná maďarčinu a asistoval mu tlmočník zo švédskeho jazyka, informovaný o podozreniach voči svojej osobe. Neexistuje však žiadna informácia o výbere tlmočníka, overení jeho schopností alebo o tom, či si tlmočník a obvinený navzájom rozumeli. V Maďarsku totiž neexistuje žiadny úradný register prekladateľov a tlmočníkov a maďarská právna úprava nespresňuje, koho možno ustanoviť v trestnom konaní ako tlmočníka alebo prekladateľa, ani podľa akých kritérií. Podľa konajúceho samosudcu preto ani advokát, ani súd nie sú schopní overiť kvalitu tlmočenia. Za týchto podmienok sa domnieva, že by mohlo byť porušené právo obvineného byť informovaný o svojich právach a svojom práve na obhajobu.

Tento súd sa preto rozhodol opýtať sa Súdneho dvora na zlučiteľnosť maďarskej právnej úpravy so smernicou 2010/64¹ o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní a so smernicou 2012/13² o práve na informácie v takomto konaní. V prípade nezlučiteľnosti sa okrem toho pýta, či je možné viesť trestné konanie v neprítomnosti obvineného, keďže v maďarskom práve je upravené takéto konanie v určitých prípadoch, keď sa obvinený nedostaví na pojednávanie.

Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) po tomto pôvodnom podaní na Súdny dvor rozhodol o odvolaní v záujme zákonnosti, ktoré podal maďarský generálny prokurátor proti rozhodnutiu podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, a rozhodol, že toto rozhodnutie je nezákonné, ale bez toho, aby tým boli dotknuté právne účinky tohto rozhodnutia, a to v podstate z dôvodu, že položené otázky nie sú relevantné a nevyhnutné na vyriešenie predmetného sporu. Na základe tých istých dôvodov, ako sú tie, z ktorých vychádza rozhodnutie Kúria (Najvyšší súd), bolo proti samosudcovi vnútroštátneho súdu začaté disciplinárne konanie, ktoré sa medzičasom zastavilo späťvzatím návrhu. Keďže uvedený súd má pochybnosti o súlade takéhoto konania a rozhodnutia Kúria (Najvyšší súd) s právom Únie, ako aj o vplyve tohto rozhodnutia na pokračovanie trestného konania vo veci samej, podal v tejto súvislosti doplňujúci návrh na začatie prejudiciálneho konania.

Posúdenie Súdny dvorom

Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore v prvom rade rozhodol, že **systém spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom**, zavedený článkom 267 ZFEÚ, **bráni tomu, aby vnútroštátny najvyšší súd na základe odvolania v záujme zákonnosti konštatoval nezákonnosť**

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 280, 2010, s. 1).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 2012, s. 1).

návrhu na začatie prejudiciálneho konania, podaného súdom nižšieho stupňa, bez toho, aby tým boli dotknuté právne účinky rozhodnutia podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, **z dôvodu, že položené otázky nie sú relevantné a nevyhnutné na vyriešenie sporu vo veci samej. Takéto preskúmanie zákonnosti sa totiž podobá preskúmaniu prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré patrí do výlučnej právomoci Súdneho dvora.** Okrem toho takéto konštatovanie nezákonnosti môže na jednej strane oslabiť presvedčivosť odpovedí, ktoré poskytne Súdny dvor, a na druhej strane obmedziť výkon právomoci vnútroštátnych súdov obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania a v dôsledku toho je spôsobilé obmedziť účinnú súdnu ochranu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie.

Za týchto okolností **zásada prednosti práva Únie ukladá súdu nižšieho stupňa povinnosť nezohľadňovať rozhodnutie najvyššieho súdu dotknutého členského štátu.** Tento záver nie je nijako spochybnený skutočnosťou, že Súdny dvor môže následne prípadne vyhlásiť prejudiciálne otázky položené týmto súdom nižšieho stupňa za neprípustné.

V druhom rade Súdny dvor konštatuje, že **právo Únie bráni tomu, aby sa proti samosudcovi vnútroštátneho súdu začalo disciplinárne konanie z dôvodu, že podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania**, keďže samotná vyhládka čeliť mu môže ohroziť mechanizmus stanovený v článku 267 ZFEÚ, ako aj nezávislosť súdu, ktorá je nevyhnutná na riadne fungovanie tohto mechanizmu. Takéto konanie je okrem toho spôsobilé odrádzať všetky vnútroštátne súdy od podávania návrhov na začatie prejudiciálneho konania, čo by mohlo ohroziť jednotné uplatňovanie práva Únie.

Napokon v treťom rade Súdny dvor skúma povinnosti členských štátov podľa smernice 2010/64, pokiaľ ide o tlmočenie a preklad v trestnom konaní. V tejto súvislosti musia členské štáty prijať konkrétne opatrenia, ktoré na jednej strane zabezpečia, aby bola kvalita tlmočenia a prekladov dostatočná na to, aby podozrivý alebo obvinený pochopil obvinenie vznesené voči svojej osobe. Vytvorenie registra nezávislých prekladateľov alebo tlmočníkov predstavuje v tejto súvislosti jeden z prostriedkov na dosiahnutie tohto cieľa. Na druhej strane opatrenia prijaté členskými štátmi musia umožniť vnútroštátnym súdom overiť, či kvalita tlmočenia je dostatočná na to, aby sa zaručil spravodlivý charakter konania a výkon práva na obhajobu.

Na základe tohto overenia môže vnútroštátny súd dospieť k záveru, že z dôvodu neprimeraného tlmočenia alebo nemožnosti zistiť jeho kvalitu nebol obvinený informovaný v jazyku, ktorému rozumie, o obvinení vznesenom voči svojej osobe. Za týchto okolností smernice 2010/64 a 2012/13 v spojení s právom na obhajobu v zmysle článku 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie bránia tomu, aby sa v trestnom konaní pokračovalo v neprítomnosti obvineného.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106